

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Folyóévben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Égészévre	12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Időközre Negyedévre	6			
Égészévre	20			

ROSTA.

A gazdag bírótól szamarat kért kölcsön a szegény paraszt, akinek vizet kellett hordania az uraság hegyoromra épített kastélyába.

— Szegény barátom, — szolt a fukar bíró kenetes hangon — szívesen odaadnám a szamarat, de nincs itthon, buzát vitt a malomba.

A szegény paraszt bus képpel indult kifelé, amidőn az istállóban el kezdett lázni az időjós állat.

— De hiszen itthon van a szamár! — kiáltott fel örvendezve a paraszt

Mire a bíró szemrehányó hangon mondá:

— Hát te inkább hiszel a szamaramnak, mint nekem? . . .

Szakasztott ilyen a mi állapotunk — katonai téren.

Egyebet se hallunk, mint nemzeti vívmányt. Így meg úgy érvényesül a hadseregben a magyarság. De ekkor közbecáfol a rideg valóság: a német vezényszó, a kétfejű sas, a feketesárga zászló, fiainknak császárhűsége, Kossúthot, Rákóczi lázadóknak minősítésre oktatása . . .

És mitőlünk mégis azt kívánják, hogy elhiggyük, hogy minden úgy van, a mint a csalfa ígéret mondja!

* * *

Hányadik már a nyögés? csak ötödik? Teremtuesese, nagyon lanyhán működik!

A nemzet akaratának diadalmas érvényesülése óta két teljes hónap mult el és a nemzeti akarat még mindig láncra verve várja szabadulását.

Nem veszik észre a porkolábok, hogy ártatlant sanyargatnak? És súlyosító körülmény, hogy a felmentő ítélet után sanyargatják!

No de hiszen még hétszer alszunk és felvirrad április 4-ike, amikor vagy esküt

kell szegni, vagy szabad folyást kell engedni az alkotmányos törvényhozás parlamenti működésének.

Bajos lesz tehát tovább is élére állítani a dolgot . . . mert a — botnak két vége van!

* * *

No Petőfi Sándor, neked ugyan megesezt! Valósággal hajba kapnak rajtad a szociálisták . . .

A minap a hazátlan nemzetköziség debreceni apostolai foglaltak le a maguk számára, ajkukra vették nevedet, mondván, hogy te egyszedel az övék vagy! . . . Így emlegetik sokszor káromlással az Isten nevével!

Most meg az ország szívében civakodtak azon, hogy kié Petőfi Sándor? És már nem is azt vitatták, hogy van-e közük Petőfihez az oly boldogtalan magyaroknak is, a kik a hazát önzetlenül szeretik s nem várnak a hazától hűségükért napszámot. — Most már egymás közt csináltak öktelen verekedést a felett, hogy a magyar érzelmű szociálisták ne merjék elhalászni a nemzetközi szociáldemokraták elől szent Petőfi Sándort! Valósággal vér folyt, úgy egymásnak esett e miatt a két versengő szociálista tábor.

Már most aztán igazán nem ártana, ha Petőfi élne vagy feltámadhatna egy órára, hogy közéljük üssön a kupeczeknek, akik a hazaszeretet hűségére csak megfelelő jogbiztosítás és béremelés fejében hajlandók!

Vetélkedés.

— márc. 28.

Ebben a mélyen elszomorító, áldatlan tusakodásban, midőn meggondolatlan, vakbuzgó hűségű hazafiak minden áron a király akaratát állítják a nemzet akaratával szembe, gyakran hallható az a dicsekedő érv, hogy ne boly-

gassuk a 67-es alapot, mert a 67-es alap 38 év alatt kipróbálódott és bizonyult, hogy ezen az alapon a magyar nemzet haladt, fejlődött, erősödött.

Sőt némelyek a dicsekedésben annyira elvakulnak, hogy azt mondják: többet haladtunk e 38 év alatt, mint azelőtt évszázadokon át és ez mind a 67-es kiegyezésnek, az Ausztriával kötött szövetségnek, a kettős birodalom nagyhatalmi állásának köszönhető!

Akik így vetélkednek a nemzeti függetlenség hiányának, mint ránk nézve föltétlen előnynek, magasztalásában, azok első sorban oly bástyafalakat védelmeznek, melyek ellen senki sem intézett támadást.

Hiszzen a mostani helyzet története világosan mutatja, hogy még a függetlenségi párt sem követeli azonnal a teljes nemzeti önállóságot vagyis a 67-iki kiegyezés eltörlését. Nyíltan hirdeti, hogy bár hazánkra nézve károsnak, veszedelmesnek tartja ezt a törvényt, haladéktalan eltörlését nem kívánhatja, mert nincs rá alkotmányos meghatalmazása, vagyis föltétlen parlamenti többsége. Egyelőre tehát még ez a párt is ugyszólván rajta áll a 67-es alapon és csak a kiegyezési törvény becsületes végrehajtásához ragaszkodik.

A többi ellenzéki pártok pedig félre nem érthető nyíltsággal hangoztatják, hogy nem küzdenek a 67-es alap ellen, csupán azt akarják, hogy a kiegyezési törvény nemzeti tartalmát többé el ne lehessen osztrák szellemű kezeléssel homályosítani. Továbbá azt követelik, hogy a mit a király ebben a törvényben a magyar nemzetnek koronázási esküvel megerősítve megadott, azt most azért, mert eddig nem jól értelmezték, idegen érdekek prédájául odadozták, tovább megcsontítani, teljes érvényesü-

Jó cipőket

olcsón csakis

Glück Ede cégnél lehet venni

Debrecen, Piac-utca 22. Bistemplommal szemben.

PETROLIN!!!

a legújabb és legjobb haj és fejbőr konzerváló szer! már is számtalan urak és hölgyek áldják jóságáért! mert kivétel nélkül minden esetben a legmakacsabb hajhullást megállította és a kellemetlen fejkorpát utolsó szemig kipusztította!

üvegje 3 kor Próba üveg 1 korona 50 fillér. Kapható Debrecen és vidéke — részére kizárólag csak —

PAPP JÓZSEF

== fodrásztermében, Hunyadi-utca 26. szám. ==

Hungária kávéház

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, esütörtök, szombat és vasárnap nagy zeneestély tartatik felváltva **MAGYARY TESTVÉREK, RÁCZ KÁROLY és FIA** zenekari által.

Kitűnő kávéházi italok.

Hideg buffet.

Saját termésű borok.

Kiváló tisztelettel: **Weichinger Károly.**

lésében akadályozni semmiféle furfangos magyarázat segítségével ne lehessen!

Kötözni való bolond, nem magyar ember az, a ki a 67-iki kiegyezés törvényében, e törvény betűiben és szellemében mindenképp az azt keresi, ami a közös birodalomnak, a nagyhatalmi állásnak, sőt esetleg Ausztriának használ. Becsületos magyar emberre nézve csak az az egyetlen kötelesség lehet irányadó, hogy a 67: XII. t.-c. összes kigondolható, beleértelmezhető előnyeit egyesítve a magyar állam, a magyar nemzet javára igyekezzen kiaknázni. Ahol esetleg homályos a szöveg kétféle lehetne a magyarázat, ott úgy kell azt megvilágítani, hogy értelmezése a mi érdekeinknek kedvezzen. Annál kevésbé tűrhető azonban, hogy a kiegyezési törvény nemzeti tartalmából egy hajszálnyit is az osztrák érdekek felé lehessen hajlítani.

Ilyenformán igazán számalmas a politikai vetélkedésnek az a hazafiatlan iránya, mely a magyar állami élet alakulásaiban előtérbe tolja az ausztriai, a közös birodalmi vagy nagyhatalmi érdekeket.

De még számalmasabb a vetélkedés akkor, a midőn a 67-es alap védelmezése oly megokolással történik, hogy az 38 éven át kipróbálódott és fejlődésünk békés biztosítására alkalmasnak bizonyult.

Ez a csábító hang egyenest zátonyra csalogatja a józan észet, nem is szólva a nemzeti érzületről és a magyar nemzetnek az immár 38 éves kiegyezésnél jóval régebbi alkotmányos jogairól.

Ameddig csak a 67: XII. t.-c. helyes vagy helytelen értelmezése állott előtérben, még valahogyan menthető volt a konzervatív szellemű ó-szabad-

elvűeknek kissé ríktóan aulikus turbékolása, szerelmi ömlengése a bécsi szövegű kiegyezés örök becséről, megdönthetetlen dicsőségéről!

De ma már úgy alakult a helyzet, hogy a 67 bécsi magyarázat szerint való érintetlen fentartása fejében a nemzeti alkotmányt akarják áldozatul odavetni.

És itt a vetélkedés oly irányt vett, hogy csakis a vak nem látja a bécsi lólábat. Mert hiszen a 67: XII. t.-c. kipróbáltsága, 38 bő esztendővel dicsekvő multja s minden hű érdeme nyomban eltörlőd, míhelyt Magyarország ezer éves alkotmányával helyezkedik szembe.

Kicsoda az a vakmerő, aki a 67 diadalért ellenértékül a magyar alkotmány bukását követeli? Akik a szükségrendeletekkel való kormányzástól, az alkotmány felfüggesztésétől sem riadnak vissza, azok nem a 67, nem a kiegyezési törvény szövegének védelmezői többé, hanem szolgálékú eszközei az osztrák összbírodalmi törekvéseknek, tehát jogos magyar szempontból — ha záarulók!

S bármennyire tiszteljük is az alkotmányos királyt, a szentesített törvényeket és a békeséges állami rendet, — ebben az élére állított helyzetben, midőn a kivívott nemzet ősi igazának védelmére emelt szót, már csak egy törvényt ismerhetünk: a nemzet örök törvényét. Aki pedig ez ellen vét: el kell pusztulnia!

A nagy válság.

március 27.

A helyzet nem változott. A király tegnap délelőtt tizenegy órakor fél órai audencián Szögyény Marich László berlini nagykövetségét fogadta, úgy tetszik azonban,

hogy a nagykövetség a válság megoldása körül nem jut aktív szerep.

A politikai élet ezidőszerint merő kombinációkban merül ki; biztosat senki sem tud.

Sokan azt állították, hogy Széll Kálmán missziót kapott az ellenzéki politikussokkal való tárgyalásra. Ezt maga Széll cáfolta meg, mert tegnap elutazott Budapestről. Beavatottak egyébként is tudják, hogy a király és Széll Kálmán fölfogása között a válság megoldása körül nagy a differencia.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a szabadelvűpárt szerdai konferenciáját, amelyen a párt határozott állást foglalt a helyzethez.

Tény az, hogy a Tisza-kormány április 4-én már semmi szín alatt nem akar a Házban megjelenni és addig bármi módon új kormányt akar teremteni. Ez a törekvés szülte a legújabb tervet, a tiszta hivatalnok minisztérium tervét. Elnök is, tárcaminiszterek is kizárólag hivatalnokok volnának, akik igyekeznének a nélkülözhetetlen államszükségletek számára esetről-esetre többséget toborozni, avagy rögtön távoznának, míhelyt parlamenti kormány alakulna. Miután ennek a szándéknak híre Bécsbe is eljutott és egyidejűleg azt a hírt kapták, hogy Szögyény Budapestre érkezett: ezért a bécsi lapok biztosra veszik Szögyény miniszterelnökségét, ellenben idehaza senki sem hisz ebben a miniszterelnökségben és általános az a nézet, hogy a külügyminiszter és a berlini nagykövetség mai kihallgatása a német kereskedelmi szerződéssel függ össze. A szabadelvű párt az azt hiszi, hogy ilyen hivatalnok-minisztérium, melyben egyetlen politikus sem foglalna helyet, nem robbantná szét a pártot és ezzel szemben Szentiványiék bent lehetne tartani a pártban. Az ellenzéki éppen olyan képtelenségnek tartják a hivatalnok-minisztériumot, mint a

A lusta Margit ura.

Ha Hárpay ur egyáltalában valamikor finoman fejezte ki magát, úgy az jó ideje történetes, mert a vele élő nemzedék tagadja, hogy ezt egyáltalában tehette volna. Hárpay ur nemcsak egyenrangúakkal, alantosokkal és főnökeivel volt goromba, hanem az ördöggel, a jó Istennel és az egész természettel, sőt még elvont fogalmakkal is. A politikát gázságnak, a csillagászatot ostobaságnak nevezi. A közigazgatás latorrendszere és a megye, szótárában nem fordul elő egyáltalában. Aki ismeri, tudja, hogy mit ért ezalatt öregasszonyok számársága.

Igy senki sem csodálkozik azon, ha azt állítja, hogy Margit leánya a rokkant igavonó állathoz hasonlítva, annál is lustább, anyja pedig egy tehén. Különben Hárpay urat sohasem tartották hazugnak és a mi kis leánykáját, a lusta Margitot illeti, arra vonatkozólag véleményét el kellett fogadni.

— Az égre, — szokta mondani — már előre örülök annak a hosszú fülűnek, ki téged egyszer el fog venni! Messziről idejött számarán kell annak lennie, gyermekem, mert az idevalók nem oly ostobák!

Margit atyja szorgoskodása dacára nemcsak egy, hanem mindjárt két kérére akadt. Az egyik, Szermik a félfalvi erdősz, körülbelül megfelelt annak, a mit Hárpay ur jövőre vejről tartott, ostoba volt, mint az éjszaka, a mellett ügyefogyott, — de nem jött messziről. A másik fiatal, okos és gazdag volt. — Hogy választása éppen a lusta Hárpay Margitra esett, annak csak egy oka volt: Rajgics Péter pupos volt.

Hárpay egy percig sem kételkedett abban, hogy a leánya kezéért való vetélkedés-

ben ki lesz a győztes. Margit sem. Ő azonnal az erdőszet választotta, kit rokonlelke annyira megértett. Ha ő valamikor karosszékekben ül s nem lesz ember körülötte, kit összeszidhat, ott lesz kis tevéje, kire szíve összes érzelmeit kénye-kedve szerint kiöntheti. S mert hosszas alkudozás Hárpay természetének nem felelt meg, az erdősz urnak másnap szép csendesen utilaput kötöttek a talpára. Péter lett a vőlegény.

Ismerni kell a kis Pétert, hogy megértsük. Gyermekkora óta kinevetve, mint az ifjú az örömkökből kizárva, annál inkább repesett most jó szíve. Mindig rosszlelkűnek tartották, mert nem pazarolta el szeretetét, amelylyel most elárasztotta a lusta Margitot.

Nem fáradt el dédelgetésében; egy fecske gyöngédségével és csendes szerénységgel vette körül Margitot, minden percben attól tartva, hogy egy gyöngédtelen szó miatt visszautasítva lepottyan a mennyországból.

Hárpay Margit mindent eltűrt. Ő boldog volt, hogy csak az egyhangú igent vagy nem-et kellett mondani, meg hogy szép ruhái és — békesége lesznek.

Ez év eltelté után eljött Rajgics Margit asszonyhoz Anica, a fiatal cigányasszony, hogy kolduljon és kártyát vessen.

— Te aranyos, édes nagyságos asszony — mit látok? — kiáltott fel. — Hiszen ezekből a kártyákból azt látom, hogy valami baj van köztetek. Hát nem vagy az uraddal megelégedve? Lássuk csak, hogy a második kártya nem hoz-e számodra vigasztalást?

Margit leemelte a kártyát és egy forintot tett rájuk.

— Ha filkó jön, akkor az szerencséd hoz neked! — az első lap filkó volt. A makfilkó. S utána jött a disznó.

Anica villogó szeméit a piruló fiatal asszonyon jártatta.

— Te drágám, szerencsétlenségre születted, — sóhajtá, — mert lásd, a disznó a makfilkóra golyót jelent. Ő meg akarta magát löni, mert te nem szereted őt.

Margit nyugtalan lett. A félfalvi erdőszre gondolt. De csak ennyit szólt:

— Ah!

Anica azonnal Szermikhez rohant és hosszasan elmesélte, hogy mennyire vágyódik utána a pupos Péter felesége. Az erdősz megesküdtött akkor, hogy a kis Péter megcsalja.

— Anica, — így szólt — ha urad oly ügyes kovács, nem nyitná ki nekem a Rajgicsék ajtaját?

Másnap már a kis Péter házához kulcsa volt.

De a jó vadász még sem tudta, miként lásson a dolgokhoz s jól lehet három álló hónapig gondolkozott, nem jutott eszébe a Margit-hoz vezető út. A cigányasszony állította, hogy tovább kell szöni a szálakat.

— Oh szép uram, — kérdezte egy nap a vadászt — hiszel te a kártyák erejében?

— Miért ne higgyek?

— Hát rakj ide egy ezüst forintot s jósolni fogok neked. Három napja fekszik egy nő a kamrában és csak rád gondol. Ő egyedül van. Nálad van a kulcs. Miért nem mész oda? Szermik vállat vont:

— Hát minden teketória nélkül oda lehet menni?

kisebbségi kabinetet és ragaszkodnak ahhoz a józan felfogáshoz, hogy a királynak végre is engednie kell és meg kell bízni Andrássyt a koalíció programja alapján a kabinetalakítással. Minden egyéb kísérlet csak intermezzo lehet, melyet nyugodtan ki kell várni.

*

Khuen még nem halt meg, de nem is alszik. Khuen még mindig a háttérben lesekedik és ha ezen a héten nem sikerül valamelyes átmeneti vagy végleges megoldást találni, Khuen ur újból be fog ugrani, ami különben is a bécsi körök leghőbb vágya. Ha Khuenre csakugyan rákerülne a sor, ami az eredeti bécsi szándékkal teljesen egyezik, akkor természetesen jönne az ő kedves programja is: elnapolások a kimerülésig és végül új választások. Természetesen az első elnapolás maga után vonná a szabadelpárt újabb szakadását, de ez Khuen urnak mindegy; ha kisebbség áll mögötte, éppenséggel nem jelent semmit, hogy ötvennel többen vagy kevesebben vannak. Valamelyes csak marad.

*

A Bud. Tud. jelentése szerint Szögyény Marich László berlini nagykövet tegnapelőtt délután Budapestre érkezett. Szögyény-Marich László bejelentvén a kabinetirodában megérkezett, délutáni öt órára kihallgatásra hívták meg. Ott a nagykövet kifejtette a parlamenti válság megoldásának módozatairól vallott felfogását; de ennek a kihallgatásnak csupán tájékoztató jellege volt. Sem arról, hogy Szögyény-Marich László a kabinet alakításával bizassék meg, vagy hogy a pártoknál közbenjárjon, egy pillanatig sem volt szó, annál kevésbé volt Szögyény nagykövet Budapestre jövetelének célja az, hogy az ellenzéknel propagandát csináljon a német kereskedelmi szerződés érdekében. Szögyény-Marich László, aki a

tegnapi estét különböző politikusok körében töltötte, ma délután ismét kihallgatáson jelenik meg, hogy ő felségének előadja a kibontakozás lehetőségére nézve itt tett észleleteit. Szögyény-Marich László, aki a holnapi udvari ebédre is hivatalos, Berlinbe alkalmasint csak holnapután utazik vissza.

Magánértesülés szerint gróf Tisza István ma reggel egy óra hosszat időzött Szögyény-Marichnál, ami mégis arra engedne következtetni, hogy Tiszának komolyabb szándékai volnának a berlini nagykövettel, ami különben a nap folyamán okvetlen elválik. Tisza elmenetele után Szögyény a várba hajtatott, ott mintegy félórát töltött a kabinetirodában és azután visszament szállására, hogy átöltözzék a délutáni kihallgatásra.

Nyilván ebből eredt az a hír, hogy Szögyény ma délelőtt volt a királynál.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ö felsége tegnap délután külön kihallgatáson fogadta Szögyény-Marich nagykövetet. Az uralkodó a mai nap folyamán ismételtén kihallgatáson fogja fogadni a német nagykövetet. Szögyény-Marichot csakis ama szándékkal hívták meg ő felsége elé, hogy meghallgassák a válságról való felfogását, mert legmagasabb helyen igen nagy súlyt fektetnek a nagykövetnek mint magyar államférfiúnak és a nemzetközi viszonyok kiváló ismerőjének nézeteire. Azonban a leghatározottabban állíthatjuk, hogy sohasem volt szó arról, hogy Szögyényt kormányalakítással bizzák meg. Tekintettel arra a körülményre, hogy a nagykövet már mintegy negyed évszázad óta a külföldön tartózkodik szolgálati minőségben, nem is lehetett neki a kabinetalakítást felajánlani.

A főrendiház és a képviselőház elnöksége a királynál.

A király tegnap délelőtt tíz órakor a főrendiház elnökségét: Csáky Albin gróf

elnököt, Ernuszt Kelemen és Kemény Kálmán báró alelnököket fogadta audiencián. A kihallgatáson a főrendiház elnöksége ebben a minőségben bemutatkozott a felségnek. Politikáról nem esett szó. Félórával később a képviselőház elnökét Justh Gyulát és két alelnökét Bolgár Ferencet és Rakovszky Istvánt fogadta a felség.

Az elnökség hódolatát Justh Gyula elnök tolmácsolta: a mire a felség annak a reményének adott kifejezést, hogy az elnökség hatáskörében törvényesen jár majd el.

A király ezután Justh Gyulától azt kérdezte, mikor érkezett vissza Olaszországból.

— Három nappal ezelőtt felség — felelt Justh.

— Olyan gyorsan járta meg Palermót?

— Gyors járatu hajón tettem meg az utat, felség.

A király ezután Rakovszky Istvánhoz fordult:

— Hol van a birtoka alelnök ur?

— Liptóban, felség.

— Persze most tisztségénél fogva a fővároshoz van kötve?

— Igen, felség.

Bolgár Ferenchez fordulva, megjegyezte a király, hogy a delegációk óta most látja először.

Justh Gyulával még egy izben beszélt a király.

— Azt hiszem, hogy a sok hó miatt árviztől tarthatunk, a mi baj volna.

— Bizony baj volna, felség. Olaszországban az Aetna még most is teljesen hó alatt áll.

A kihallgatás ezzel véget ért.

*

Szögyény-Marich Lászlót tegnap egy újságíró meginterjuvolta a királyi kihallgatásra vonatkozólag, Szögyény kijelentette, hogy a király, mint régi tanácsosát hívta

— Ugyan szép ember, mit teszel, ha az erdőben farkassal találkozol?

— Rálövök!

— S ha nem találod?

— Akkor mégegyszer lövök.

— Jól van, — de te újból hibázol. S ő fel akar falni?

— Akkor megfojtom.

— Hát meg tudod ezt tenni?

— Meg-e? — mondá a vadász és megmutatta izmuktól duzzadó karját.

— Ugyan, szép ember, miért félsz, a mikor oly erős vagy, hogy farkasokat meg tudnál fojtani, a kis kutyáktól, kik kedvesüket őrzik? . . . Használd ki az újhold éj-jelét.

*

Legközelebbi újholdkor Szermik odament s minden gondolkodás nélkül kinyitotta a kis Rajgics házát. Nemsokára elhagyta a házat és a másik éjjel ismét visszajött. Aztán oly gyakran, hogy már a verebek is csiripelték.

Ekközben a kis Péter haza készült erdejéből, a hol fűrészmalma volt. Örült, hogy Margitot meglepheti egy új ruhához való se-lyemmel.

Utközben egy félfalvi fakereskedővel találkozott, ki ugyanabban az irányban haladt Péter kocsjára hívta és így együtt mentek. E közben mindenről beszélgettek. Szermikről is, kivel a fakereskedőnek dolga volt.

— Igen szorgalmas erdész, — mondta Péter.

— Oh én nem hiszem, — felelte a kereskedő.

— Éjjelenként kószál, hogy lehetne akkor szorgalmas?

— Na, hát ez nem ok, — kifogásolta

a kis Péter, a ki annyit sem értett az ilyes-hez, mint a vak a színekhez. Ő fiatal években bizonyára nem ment kalandokra.

— Hogy-hogy nem ok? Egy szoknyavadász mindig hanyag. En nyolc napon át laktam a félfalvi vadászlatban. És mit lát-tam? Szermik minden este pontban tíz óra-kor eltűnt és csak hajnal előtt tért vissza. Hát azt hiszi, hogy egy férfinak, bármily erős legyen is, nincsen alvásra szükség-e?

— Csodálkozom, — mondá a kis Pé-ter. — Ő, a mióta csak ismerem, mindig rendes volt. Hát egy parasztleány kedvéért más lett volna.

— Éppenséggel nem parasztleány. Ugy mondják, fiatal asszonyt látogat meg, kinek kezét azelőtt megkérte.

— Mi az? — kérdezte Péter egyked-vüen, de aztán nyomban rettenetes gondolat villant át agyán. Hiába akart izgatottságán uralkodni.

— Siess, — nógatta a kocsis.

A fakereskedő nem tudta mit vétett. Ő háromhüvelyk vastagságu padlódeszkákról beszélt, melyek árban emelkednek. A sze-gény kis Péter oly zavar feleleteket adott, hogy a fakereskedő nagyokat nézett ámulatában.

— A hordódongák . . . — akarta el-kezdeni.

— Ugyan hagyjon békében a hordó-dongákkal! ordított Péter és izgatottan le-dobta bundáját. — Siess, Jancsi!

A mikor a falu elé értek, Péter megál-lította a kocsit:

— Na most le kell szállnia!

— De . . .

— Semmi de . . . Szálljon le!

A fakereskedő fejét rázta, magára vette bundáját s leszállt. Bokáig járt a sötét or-szágut sarában.

— Ez nem valami uri eljárás . . . — kiabált Péter tovagördülő kocsija után.

Péter háromszáz lépéssel háza előtt megállította kocsiját s esőben, felöltő és ka-lap nélkül futott haza. Halkan megkerülte a házat, azután zajtalanul kinyitotta a kaput és lakása felé sompolygott.

Nem hallott semmi egyebet, mint az eső pacsolását és a víz lármáját, mely az ereszből csurgott.

Megnyomta a kilincset. Az engedett. Tehát nyitva volt az ajtó.

A második szobában . . . halk han-gokat hallott. Az ajtóhasadékon átsűrődő fény arra mutatott, hogy bent ég a lámpa. Zsebébe nyult, kihuzta forgópisztolyát és felhuzta a ravaszt. Azután felhevülve, resz-ketve, nehéz léptekkel indul tovább.

Margit és Szermik vacsoránál ültek és ijedségtől dermedten néztek a forgópisz-tolyra.

Egy durranás — falról lehullott a va-kolat. Mielőtt az erdésznek ideje lett volna felugrani, a golyó feje mellett süvöltött el. Margit felsikoltott.

— Nézzétek csak! — rikácsolta a kis Péter. — Nézzétek csak, mily kényelembe helyezkedtek! Le a földre Szermik! Le veled, vagy Istenemre mondom fejbe dur-rantlak.

Az erdész halványan leereszkedett a földre és buta félelemmel tekintett a kis Péterre.

— Nem úgy, hanem melleddre, te szőr-nyeteg! És te Margit, a sarokba.

Budapestre és nem mint homo regiust, kormányalakítási célzattal.

— Azért jöttem — ugymond — hogy a politikai helyzetet megismerjem és a kibontakozás módozatára nézve a koronának felvilágosítással szolgáljak.

Szögyény nem délelőtt fél 11 órakor volt kihallgatáson, mint azt némely lap tévesen írta, hanem délután 3 órakor. Ez a kihallgatás egy egész órát vett igénybe, amikor a berlini nagykövet jelentést tett a koronának azokról az észleleteiről, melyeket Budapesten való tartózkodása alatt tapasztalt, a politikai és parlamentári válság megoldásának lehetőségére nézve.

Tegnap délután Szögyény számos politikai látogatását fogadta és vizsgozta.

*

A szabadelvűpárt tegnap esti intéző bizottsági ülésén megállapították a daklariót, mely a pártnak a válsággal szembeni magatartását körvonalazza. Ma részletesen ki fogják dolgozni, hogy a szerdai pártértekezlet elé terjeszthessék.

Idegen nevű magyarok.

Megdöbentő statisztika.

Budapest székesfőváros közgyűléséhez a minap hazafias indítványt nyújtott be egy derék városatyja; az indítványban azt javasolta, hogy ezentúl csak azok a polgárok kaphassanak nemességet, és egyéb, ehhez hasonló kitüntetést, akik — ha idegen nevűk van — azt kötelességszerűleg fölcserélik a magyar névvel.

Az indítványt egyhangulag elfogadták; ez természetes dolog. De az ügy — a székesfőváros magyarosításának ügye — ezzel a határozattal aligha van megoldva. Mit érünk azzal, ha az új nemesek, az udvari tanácsosok, esetleg a királyi tanácsosok is magyar nevet viselnek, amikor a székesfőváros zöme mégse magyar? Nemes, udvari tanácsos kevés van, a méltóságos urak nem

Szermik megfordult, Margit megdermedve maradt ülve.

— Kezeidet a hátadra!

Mint vadmacska ugrott oda a pupos és elhajítva pisztolyát, a táská szíjával összekötözte a bivalyerős ember kezeit. Az erdész szónéklül engedte.

— Ugy s most kelj fel, — nyögte Péter fáradtan — kelj föl azt mondom, különben... Orra alá tartotta a pisztolyesővet. Tehetetlenül kelt fel Szermik, s aztán leült.

— Ugy, — kezdte újból a kis Péter — így szeretlek. Nézd meg völégényedet, — fordult elképedt feleségéhez. — ki vad lázban lihegő ura elől elbujt. — Szermik, te is nézd meg mégegyszer menyasszonyodat! És te megint őt! Mert nemsokára már nem látod már ilyen szépnek! Hát azt hitted, hogy a pupos kis Péterrel mindent meg lehet tenni, mert gyöngye és nyomorék? — És mert te oly erős vagy? — Megforgatta pisztolyát. — Lehethetnék most, mint egy veszett kutyát. De nem. Olyat akarok veled tenni, hogy egész életeden is rám gondolj. Szemeidet idegen asszonyra emeled? Ezt nem kellett volna tenned!

Az asztalról hirtelen felkapog villát és áldozatára rohan, a ki ordítva veti le magát, hogy kikerülje a rettenetes támadást. Kétszer szur Péter a szerető arcába, a vér folyik, aztután Szermik szemébe bök a villát. Mély egy szurás s a hörgő vadászt örökre megrabolta a szemvilágától.

Margit pedig megdermedve nézi az iszonyu jelenetet, melynek láttára eszméletlenül terül el...

szögezik ki a cégtáblájukat a boltjuk fölé, s aki idegen Budapestre téved, ámulva látja, hogy Magyarország metropolisa nem a magyaroké. Idegen nevű emberek járnak az utcákon. állnak a boltajtóban, körmölnek az ügyvédi irodákban, tapogatják meg a beteg szívét orvosi rendelő-szobákban. Budapestnek a nagyobb része, legalább a nevével, nem magyar. Ezzel még statisztikailag nem konstatálták eddig, de mi, akik most egy kissé utána nézünk adolagnak, szomorúan megállapíthatjuk a rideg tényállást: hogy Budapesten nemesakaránlag sok az idegen nevű polgárok száma, hanem számszerűleg is több, mint a magyaroké.

A Budapesti Cim- és Lakjegyzék legutolsó kötete mindenkit meggyőzhet szavaink igazságáról. Ez a rengeteg könyv, melynek csupán a sematizmusa ezer paginára terjed, tulajdoni részében csupa német, horvát, tót, s isten tudja, miféle más név. Kijegyeztük belőle azokat a neveket, amelyek a leggyakrabban előfordulnak benne, s a következő, rögtönzött statisztikát állítottuk össze:

Vegyük először is a leggyakrabban előforduló magyar neveket. Kovács van 1200, Horváth 1100, Nagy 1050, Szabó 1050, Farkas 980, Tóth 800, Kiss 650, Németh 500, Varga 500, Molnár 500, Balogh 380, Takács 300, Papp 290, Mészáros 280, Somogyi 220, Török 220, Szalay 220, Lukács 220, Halász 190, László 180, Fehér 170, Deák 170, Balázs 160, Biró 160, Gaál 160, Lengyel 160, Márkus 160, Hegedűs 150, Pintér 130. Vagyis a legközelebbi előforduló magyar nevek száma Budapesten összesen 12,820.

Vegyük ezzel szemben a nem magyar nevű lakosságot. Weisz van 1600, Schwarz 1100, Klein 1000, Grün, Grünbaum, Grünhut stb. 720, Khon 700, Rosenbaum, Rosenberg, Rosenthal stb. 650, Fischer 580, Krausz 500, Spitz, Spitzer 500, Deutsch 490, Friedmann 450, Stern 430, Singer 420, Berger 420, Polák 410, Müller 400, Mayer 400, Braun 380, Neumann 380, Grosz 380, Smidt 380. Roth 350, Löwy 350, Schlesinger 330, Hoffmann 320, Bauer 260, Goldstein 250, Fuchs 250, Bech 230, Adler 230, Keller, Kellner 220, Guttmann 200, Wolf 180, Novák 170, Blau 160, Böhm 160, Mandl 150, Kaufmann 150, Hirsch 150, Grossmann 150, Glück 150, Fried 150, Frank 150, Reisz 130. Összesen 18,310.

Ez persze csak rögtönzött statisztika. De lesújtóan tanulságos. Mert az arány a többi névvel is ugyanez. Rémitő elgondolni, hogy Budapesten, Magyarország szívében, a névmagyarosító-társaság isten tudja hányadik esztendőjében, a magyar szellem terjedésének egyik legfényesebb korszakában, százazrek élnek itt közöttünk, akik a maguk idegen külsejük bélyegét a virágzó magyar főváros arcára is rányomják. Ugyan micsoda önértékeléssel emlegethetjük magyar voltunkat az idegen előtt, mikor három ember közül kettő ilyen izléstelen, sültnémet neveket plántál át az utódaira? Nem szomorúan mulatságos-e, hogy csupán a budapesti Weisz okból egy egész, vidéki mezővárost be lehetne népesíteni?

Lehetetlen, hogy ez így maradjon tovább. Induljon meg a legszélesebb körű mozgalom azért, hogy minden budapesti polgár — nem is beszélve most az ország többi részéről — vesse le magáról mielőbb ezt a csúf cafrangot, mely egy rossz, idegen korszak emléke s magyarosodjék meg a nevében is, ha már a szívében megmagyarosodott.

Rémületes, megdöbentően komoly dolog: hogy Budapesten két háromezer ember — gyermekekkel, a családtagokkal együtt legalább ennyien vannak — akaratlanul is amellet demonstráljon az idegen nevével, hogy a magyar főváros nem a magyaroké. Az udvari tanácsosok német nevével még csak elviselnék, ha a polgárok százezrei a kötelességüket teljesítenék.

A debreceni első takarékpénztár közgyűlése.

— márc. 27.

A debreceni első takarékpénztár f. hó 26-án d. e. tartotta 59 ik évi rendes közgyűlést, melyet az intézet elnök-igazgatója Zádor Lajos kir. tanácsos, a következő szavakkal nyitott meg:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Intézetünk belételeiben nevezetes időponthoz értünk. 1893-ban a decemberi rendkívüli közgyűlésünk mondta ki legutóbbi részvénytőkénk emelését és most 11 év elteltével, fejlődésünk folytán, ismét betérjesztjük tőkénk emelésére vonatkozó javaslatainkat.

Ezen év január havában ismerttettem meg igazgató társaimmal erre vonatkozó terveimet s azóta behatóan foglalkoztunk célunk keresztülvitele érdekében annak minden részletével. Tanácskozásainkban a m. tisztelt részvényeseink s a társaság érdekeit mindig szemelőtt tartván, reményem, hogy a jelen pénzügyi viszonyok között, tervezetünk sikeres megoldást fog eredményezni.

Hogy városunk s környékének hitel-igényei kielégítésénél az erősebb alapon nyugvó vidéki pénzügyintézetek nagymérvű versenyében szilárd állást biztosíthassunk magunknak, hogy a bizalom, melyben betevőink intézetünket részesítik — erős alapokon nyugodjék s hogy a közeljövőben megvalósítandó takarékpénztári reformoknak is kellőleg vértelve nézhessünk elébe: szükségessé, indokoltá teszi tőkeerőnk gyarapítására irányuló igyekezetünket.

Ezekre való tekintetből bizalommal fordulunk a m. t. közgyűléshez, hogy bennünket a most megkezdett 60 ik fennállási évünkben nagybecsű támogatásával megtisztelni méltóztassék.

Ezek után a megjelent m. t. részvényeseket szívesen üdvözlőlvén, a közgyűlést megnyitom.

A közgyűlés további lefolyásáról a következőket jelentjük: megjelent 60 részvényes, összesen 751 drb. részvény képviselőiben. A jegyzőkönyv vezetése dr. Tüdős János társ. jogtanácsosra bízott, hitelesítőként Komlóssy Dezső és Ormódy Lajos kérték fel.

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései tudomásul vétetvén, kimondatott, hogy a m. évi 305,770 kor. 56 fillér nyereségből 10,000 kor. a tartalékra, 10,000 kor. nyugdíjalapra, 28,877 kor. 11 fillér igazgatók és tisztviselők jutalékára, 2100 kor. jótékony célra fordíttassék, 14,793 kor. 42 fillér vitesék át az 1905 ik évre s 240,000 kor. pedig részvényenkint 200 koronával osztalékkul fizetessék ki f. hó 26-tól kezdve.

Szepessy Antal volt igazg. tag lemondását sajnálattal vették tudomásul s 47 évi működésének emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíteni rendelték.

A kibocsátási javaslat minden részletében elfogadtatván kimondatott:

1. hogy a jelenlegi 1000 kor. részvények kicseréltetnek 2 drb. 5—500 korona részvényekre,

2. hogy kibocsátatik 1600 drb. új 500 kor. névértékű részvény. Ebből 1200 drbra nézve a mostani részvényesek 1600 korona jegyzési árban elővételi jogot gyakorolhatnak, 400 drb. pedig jelenleg a tárcában marad, ezeknek jegyzésre bocsátása iránt kellő időben későbbi közgyűlési határozat fog intézkedni.

A részvényesek elővételi joga a régi részvény bemutatásával folyó évi április 16-30-ig gyakorolható. Különben e jog elvész.

Ezek után letárgyalták a módosított alapszabályokat s a közgyűlés véget ért.

A tőkeemelésre vonatkozó határozatokat az igazgatóság a napokban minden egyes részvényessel levél útján fogja tudatni ezenkívül azoknak meghirdetése felől is kellőleg gondoskodik.

NAPI HIREK.

Választási napló.

Április 3. Vác.

Április 4. Sopron Szeged, Győr.

— **Választási mozgalmak Sopron:** Széchényi Emil gróf a szabadalvópárt képviselőjelöltje tegnap újabb programbeszédet intézett a választókhöz. Ugyanezest tegnap mondotta el programbeszédét Berecz Abel soproni ügyvéd is, a függetlenségipárt jelöltje. Berecz már az általános választások alkalmával is jelölt volt, de akkor 232 szavazattal Graenzenstein államtitkárral szemben kisebbségben maradt.

Szeged: A szegedi újpárt tegnap gyűlést tartott. A gyűlésen Wegmann Ferenc pártelnök felolvasta Bánffy Dezső báró táviratát, melyben tudatja, hogy a jelölést elfogadja. Elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek Bánffy Dezső báróhoz Budapestre.

Vác: Bottlik János, a váci kerület függetlenségi képviselőjelöltje tegnap bandériumtól és hosszú kocsisorból kísérve Pásztóra érkezett hol megtartotta programbeszédét.

— **A kolozsvári Kossuth-ünnep.** Kolozsvárról telegrafálták: Az egyetemi ifjuság Kossuth-ünnepé vasárnap délelőtt folyt le az itteni redutban, amelyet az ünneplő közönség zsufolásig megtöltött. Az ünnepélyre Budapestről leutazott több függetlenségi képviselő, köztük Hock János, Kelemen Samu, Pisztor, Bedőházy, Vertán, Kubik Béla, Papp Elek és mások. Jelen volt az ünnepen Kolozsvár közönségének színe java és sokan Kolozsvár vidékéről. Az ifjuság dalosköre a Szózat elénélésével vezette be az ünnepet. Boc kor István joghallgató tárogatón régi magyar dalokat adott elő, mire lelkes éljenzés között Hock János orsz. képviselő lépett az emelvényre és szép beszédben ünnepelte Kossuth emlékét.

Valahányszor — mondta — egy nemzet teremtett, nem beszélt csupán, hanem cselekedett. Kezdte a munkát, mint Isten a teremtést, a fenséges szóval: Legyen világosság. A világosság a nép zöméből, mint alaktalan tömegeből, isteni szikrák gyanánt pattantotta ki a lángelméket, nagy hősök fegyverrel és a szabadság trombitájával léptek nemzetük elé és a harsona hangja egy nemzetet ébresztett életre évszázados meddőségéből. A nemzet súlyedése mindig ott kezdődik, amikor a szivekből kipurisztul az önfeláldozás és ezzel a hazaszeretet önzetlensége és gyökeret ver az anyagiasság, a piszkos önzés és az egyéni érvényesülésre való törekvés. Ilyenkor a közélet közpiaccá válik, ahol üzleteket kötnek és ezt a súlyedést főleg az jellemzi, hogy a nagy tömeg nem a hazáért él, hanem a hazából akar megélni. (Nagy tetszés.) Az anyagiasság és önzés volt mindig ama penész, amely ha egy nemzet lelkére rakódott, kiölte belőle ideális tartalmát. Isten menykövel sújt a rezsdarétegre, Szónok azután ékes szavakban dicsőíti Kossuthot. Te tetted — ugymond — testvérekké az embereket a jogok egyenlőségében. Osztály-, faj- és valláskülönbség mind felolvadt a hazaszeretet tüzében, amelynek

izzó lávája végighömpölygött az egész országban, anélkül, hogy salakja lett volna. Kossuth élő alak nemzetének öntudatában, nemzetének sorsát még a siron túl is igazgatja. Kossuth Lajos neve az a talizmán, amelylyel mindenkor győzni fog a magyar. Kossuthtól tanultuk, hogy a sziveknek egy eszményben való összeolvadása mindig legyőzi a hatalmi önzés sárkányait és ha a testvériségnek e képesát mai nehéz harcunkban aulás vagy piszkos hatalmi önzés szét nem törri, győzni is fogunk. Legyen áldott mindazok neve, akik ennek az összeforrasztott munkának kovácsai. Legyen örökre átkozott, aki a nemzeti egység képesát szét-törni akarja. (Taps. Eljenzés.)

Hock János imaszerű fohással végezte szavait, melynek elhangzásával a közönség szünni nem akaró tapsban tört ki. Tölvölgyi Margit, Abrányi Emil Kossuth sirja című költeményét szavalta el, nagy hatást keltve. Székely Gyula, nagy tetszés mellett, régi Kossuth-dalokat énekelt és Kelemen Samu képviselő mondott nagyhatású beszédet. Az ünnep a Himnusz éneklésével ért véget. Este ünnepi lakoma volt, amelyen a Kossuth-serleget avatták fel.

A lakomán mintegy négyszázan vettek részt. Ugyanezest este az ifjuság fáklyászenét adott az ünnepély vendégeinek. A New-York szálló erkélyén összegyűlt képviselők nevében az ifjuság szónokának beszédére Papp Elek orsz. képviselő válaszolt nagy tetszés mellett. A közönség óhajására beszélt még Hock, majd Udvary, aki Zichy Aladár gróf üdvözlését adta át, utána Kelemen Samu és alant az utcán Kubik Béla. Mindannyit sokáig éljeneztek.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután Veesy Imre főjegyző elnöklote alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Simonffy Imre, Márk Endre, Kovács József polgármester, Komlóssy Dezső, dr. Magoss György főügyész, Török Gábor erdőmester, Roncsik Lajos főszámvevő, Varga Károly jegyző, dr. Fejér Ferenc és Dicsőffy József bizottsági tagok. Az ülésen a város faügye került tárgyalás alá. Az elmúlt téli nagy hidegek miatt nagyon sok fa kellett, ugyanannyira, hogy a város összes fakészlete elfogyott. A savós kutról és a monostorról hoztak utóbb fát, de azt miután friss vágás volt, nem igen lehetett tüzelésre használni. Emiatt különben sok panasz is esett. Az erdőmester jelentése szerint a télen 12000 helyett 24000 öl fa fogyott el. Szóba jött, hogy a banki erdőben 6000 öl tűzifát kellene termelni, mely célra az erdőmester 60,000 korona póthitel megszavazását kérte. A főszámvevő indítványozta, hogy ezt az összeget a guti magfák árából előlegezze a város. Az indítványt a bizottság elfogadta. Ugy szintén a belügyminiszternek az 1903 évi zárszámadásra vonatkozó leiratában az egyes tételekre tett megjegyzéseit tudomásul vette. Ezzel a gyűlés véget ért.

— **A borjúhus árulók ügye.** Ósrégi szokás volt Debrecenben, hogy a borjúhus-áruló asszonyok a húst nem kilószám, hanem darabonként árulták. A debreceni mézárások ebben sérelmet láttak s a főkapitányhoz fordultak, kérve, tiltsa el a husárus asszonyokat a darabonkinti elárulástól és rendelje el, hogy — a többi mézárások példájára — ők is kilonként árulják a húst. A főkapitány ezt meg is cselekedte, hivatkozva a szabályrendeletre. A borjúhusárusok a főkapitány határozatát megfélebbzték és kérték, hogy a tanács határozata meghozataláig függesse fel a főkapitány rendelkezését. A

tanács ennek eleget is tett és később tárgyalva az ügyet, — miután a szabályrendelet kissé homályos, nem mondta ki a leg-határozottabban, hogy csak kilószámra lehet a húst eladni, a főkapitány határozatát megváltoztatta és megengedte, hogy a borjúhus-áruló asszonyok ezután is darabonként is adhassák el a borjúhúst. Szentesy János és társai a tanács eme határozatát megfélebbzték a miniszterhez. A miniszter döntése tegnap érkezett le és nem kedvező a husárus asszonyokra. A miniszter ugyanis a szabályrendeletre támaszkodva eltiltja, a darabonkinti árusítást, vagyis megsemmisíti a tanács határozatát és a főkapitány intézkedését hagyta helyben.

— **Eltűnt gyermek.** Tegnap reggel hirtelen eltűnt Markus Györgyné Homokkert utca II ik járás 126 szám alatti lakos, Csehi Ferenc nevé három és fél esztendősné unokája. A gyermek a reggeli órákban az udvaron játszadozott, hol időközben magára hagyták, kiment az utcára és nyoma veszett. Tájékoztatóul közöljük, hogy a gyermek eltűnésekor fekete árva házi ruhát és posztó sapkát viselt. A kétségbeesett nagyanyát nagyon megnyugtató az, aki mielőtt nyomára tudná vezetni elveszett unokájának.

— **Verekedés az utcán.** Valami fölött összekülönböztek Danka György rikkanes és Kovaszovszki László vasuti raktári munkás. A veszekedésből mint legtöbb esetben előfordulni szokott verekedés lett és a harcias rikkanes ugyanezest helyben hagyta ellenfelét, aki ezért bejelentette a rendőrségnél.

— **A szerkesztőségben.** Egy félhivatalos újsághoz valami kezdő hírlapíró protezsáltak be, aki azután szorgalmasan nyűtte a napi híreket. A szerkesztő azonban nem volt vele valami tulságosan megelégedve:

— Nézze Mohácsi ur. Maga mindenből egy vezércikket csinál. Ne írjon olyan cikornyásan. Írjon mindent egyszerűen, természetes hangon.

— Helyes — felelte Mohácsi.

S valamit hirt kellett megírnia, hogy a királyt meghívták a Rudolf-templom besztertelésére, de ő felsége nem jelent meg.

Mohácsi ezt így írta meg.

— Vártak rá negyed nyolcig, fél kilencig, vártak háromnegyed tízig, és a ki nem jött — az a király volt!

— **A gázmesteri állás betöltése.** A tanács a gázmesteri állás betöltésére pályázatot hirdetett. Többen pályáztak, de miután a pályázók egyike sem felelt meg az előírt kívánalmaknak, a tanács a világitási bizottság javaslatára Németi Gyulát alkalmazta, helyettes gázmesterként, ki már 10 év óta alkalmazottja a gázgyárnak és 3 év óta végzi a gázmesteri teendőket.

— **Káros kerestetik.** A rendőrség elfogott egy Ferenczi József nevű csavargót, akire több lopás bizonyult. Ferenczi ezelőtt néhány nappal a Simonffy-utcán egyik házból ellopott egy értékesebb mosdótálat, azt azonban nem tudja megmondani, hogy kitől. A rendőrség ezután hívja fel a károست, hogy jelentkezzen a rendőrségi központra, hol igazolás után a tulajdonát képező ellopott tárgyat átveheti.

— **A cipész szakcsztály** tegnap d. u. 3 órakor az ipartestület tanácsstermében választmányi ülést tartott, melyen a legközelebbi előljárási ülés tárgyait készítették elő.

— **A cillinder.** — Hogy van az, hogy olyan kevés cillinder fogy most — kérdezte egy kalapkereskedő, segédjétől.

— Tisza gróf kijelentette, hogy a legelső cillinderes urat meg fogja tenni miniszterelnöknek. És most senki sem akar cillindert venni.

— **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő halálozások jelentettek be: Kaminár József ev. ref. 4 hónapos, özv. Kovács Lajosné ev. ref. 75 éves, özv. Tóth Gáborné ev. ref. 75 éves,

ö.v. Boldogh Istvánné ev. ref. 54 éves, Rosenfeld Mártonné izraelita 57 éves, Devics Lajos ev. ref. 4 hónapos, Rác Mihály ev. ref. 65 éves, Kiss Ferenc ev. ref. 45 éves, Kapitány Juliánna ev. ref. 4 hónapos, Tóth Eszter ev. ref. 25 napos, Nagy Erzsébet ev. ref. 6 éves, Tózsér Mária ev. ref. 5 éves.

— **Csókolózó részeg.** Valamelyik külső sori korcsmában sokat beszédet a jóból egy Nagy János nevű atyfi, akinek szívében az ital hatásától hatalmasan fellángolt a szerelem, ami oly nagy mértékben nyilvánult meg nála, hogy végre is a korcsmából el kellett távolítani. Nagy János csalódott szívvel ugyan, de nem végkép elkeseredve távozott. A Hatvan-utcaán mentében ismét elfogta a vágy és nyakra-főre csókolgatott az utcaán járók közül boldog-boldogtalant. Természetesen ezt itt is rossz néven vették tőle, sőt egy arra portyázó rendőr még rendre is intette. Nőde már akkor felforrt benn a méreg és a város katonáját cifra szavakkal kezdte titulálni, aki végül is megsokalta a dolgot és bevitte a központra a szeretőt magyart.

x **Mentze Henrik** újdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk *rendkívül leszállított áron* adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultatnak *gyári áron alól is*.

x **1 kilogram** szép mazsola 36 kr., 1 kg. papír héjú dió 20 kr., 1 kg. boszniai szilva 10 kr., 1 kg. családi kávé 1 frt 20 kr., Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-u. és kenyéripiacon sarkán.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. d. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Márc. 28. Kedd: Mulató istenek.
Márc. 29. Szerda: Mulató istenek.
Márc. 30. Csütörtök: Gábor diák.
Márc. 31. Péntek: Kaszánova.
Apr. 1. Szombat: Hajdúk hadnagya daljáték.
Apr. 2. Vasárnap: d. u. Szökött katoná népszimű. este: Rátartós kisasszony. daljáték. Először.

* **Mulató istenek.** (Bemutató előadás) Mikor az Istenek mulatnak, mi gyártó emberek részint unatkozunk, részint bosszako-dunk, Előadtak tegnap a színházban olyan ügy nevezett operettet, melynek főalkatrésze, mint ahogy Thália mondta: egy esomé pi-zán éria, egy rakás tánc, no meg egy-két házasságtörés. És kérem, ezen mulatnak az istenek. Kedélyes, jó fickó volt az a Jupiter és nagy Kalmár Merkur, ki bölcs volt és rideg. Mégis felültek annak a szöveg írónak, aki belőlük oly rossz librettót faragott. Cso-dáljuk is, hogy *Lehár* Ferencet hogyan tudta az a rossz libretto anynyira fellekesíteni, hogy valóban élvezhető, jó zenét tudott csinálni hozzá. A Drótostót és Kukuska inven-ciózus dallammal teli szerzőjét nem kell felfedeznünk. Lehár mindig tud valami új fülesiklandozó szívet, lelket andalító muzsi-kát komponálni. És ha nem is mindig eredeti, de ötletes, ha lop is, a magáéból lop. A daljáték dallamos keringője nagy nép-szerúségre tesz szert, s rövidesen együtt játszik a cigányok a János vitézzel, meg a Nánival.

Az előadásról igazán kevés jót mondhatunk. Azt mindig tudtuk, hogy az operett személyzet gyöngé, de hogy a drámai személyzetből kell kikölesnőzni a bonvivánt, énekes szerepre, azt igazán nem is sejtetjük. Mivel szolgált rá Csontos Gyula arra, hogy egész estén át a közönség guny tárgy legyen? Ő maga is szégyelte magát, mikor harsogó kacaj követte egyes énekszámait. Ilyen formán lejáratni egy tehetséges fiatal színészt lelketlenség. Mezei Andor és Iványi Antal emelkedtek csak ki, míg Krémer Jenő időszerű kupléival hatott. Huber karmestert is elismerés illeti meg, a betanítástért.

TAVIRATOK.

Belépés a függetlenségi pártba.

Budapest, márc. 27. Gróf Csáky Gyula Szepes megye volt főispánja belépett ma a függetlenségi pártba.

Verekedő sztrájkolók.

Gyöngyös, márc. 27. A kőművesek már hónapok óta sztrájkolnak. A vállalkozók a felvidékről hozattak munkásokat, kik ma érkeztek. Mintegy 300 sztájkoló nekirontott a tót munkásoknak és véres verekedés fejlődött ki közöttük. Sajer és Wirth építési vállalkozók a tömegközé lőttek és Nagy Ferenc kőművest életveszélyesen megsebesíteték. A rendőrkapitány intézkedésére, katonaság segédkezett a tömeget szétoszlatni.

Tudományos akadémiából.

Budapest, márc. 27. A Magyar tudományos akadémia mai közgyűlésén főtítkárrá Heinrich Gusztávot, főkönyvtárossá pedig Szily Kálmánt választották meg.

Uj bombamerénylet Varsóban.

Varsó márc. 25. Ma este 9 óra felé a Novi Szyjet uton Nolkén rendőr-főnök kocsija alá bombát dobtak. A rendőrök megsebesült.

A japán orosz háború.

Páris, márc. 27. Rosdesztvenszky flottájának vereségéről pozitív hírek még mindig nem érkeztek, de Pétervárott a legre-mesbb híresztelések vannak forgalomban arról, hogy az orosz flotta igen nagy vereséget szenvedett. Amely jelentések erre vonatkoz-

nak, azok a következők: Mauritiusból jelentik, hogy az odaérkezett Warova hajó az első és második balti hajórajt Beylontól dél-nyugatra 8-900 mértföldnyi távolságban látta. Pétervárott a Matin nek egy távirata alapján terjedt el a hír, hogy a Sziessi Welki és a Navarin csatabajók, Rosdesztvenszky flottájának két legbűszkébb hajója súlyosan megsérült. A nyugtalanság óráról-órára növekedik az orosz fővárosban. Nem lehet megállapítani, hogy a hirben mi igaz, mi nem.

Egy volt miniszter halála.

Páris, márc. 27. Barbey szenátor volt tengerészetiügyi és gyarmatügyi miniszter ma 74 éves korában meghalt.

Lovass és Ladányi

féle divatáru üzleteket megvet-tük. Az összes tömegáru

Piac utca 7 sz. Vecsey-ház.

rendkívüli olcsó áron eladatnak.

Donogán és Somossy állandó tőüzlete

Kistemplombazár

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiválóbb és csodálatos legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Nyíló virágok, csokrok, koszorúk!

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, diszcserjék, gömbkacafákat és más kertészethe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

242—1905 v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 2892—1905 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Weiser d. e. részére Fried Lajos Debreni lakostól 100 kor. tőke, ennek 1904. évi Szept. hó 4. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 44 kor. 96 fill. perköltség erejéig 1905 évi január hó 31-én bíróságileg foglalt és 620 kor. becsült szobabútorból álló ingóságok 1905 év március hó 28-án délelőtt 11 órakor kezdetét veendő és Verbőcy utca 2 sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debrecen, 1905 február hó 28-án.

Oláh Géza,
bírói kiküldött,

Még a modern vegyészeti hatalmas haladása és ebből kifolyólag keletkezett számtalan kozmetikus készítmény sem volt képes a 40 év óta bevált **Dr. Lengyel frigyese**

Nyirfa-Balzsam

féle

epipercéiket hátérbe szorítani: ez annak jele, hogy ebben tényleg jó, a természet által készített bőrszépítőszert bírnak. Azon tulajdonsággal bír hogy általa a felső bőrréteg lassankint lehámlik és az ily módon tisztított bőr alatt levő réteg üde, ifjított alakban mutatkozik és ezzel egyidejűleg megszűnik mindennemű kiütés, szepő, folt, vörösség és anyajegy az arckedők és himlőhelyek lassankint teljesen kismulnak, egyszóval az arcszín friss és élénk színezetet nyer.

Egy korsó ára használati utasítással 3 korona. Dr. Lengyel féle benzoé-szappan darabonként 120 és 70 fillér igen enyhén hat és ténylegesen elősegíti a balzsam hatását. Raktáron az összes nagyobb gyógyszerárakban, gyógyszerkereskedésekben és illatszertárakban továbbá a főraktárban:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárakban
Budapest, Király-utca 12. és Andrássy ut 26.
valamint a „NÁNDOR” gyógyszerárakban
Váci-körút.

Értékpapirtulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsénk értesíteni, hogy igazgatóságunk legutóbbi ülésében a helybeli és vidéki részvények vételét és eladását üzletünk körébe felvenni elhatározta s midőn ezen új üzletágunkra szives figyelmét felhívjuk, bátorodunk egyúttal szolgálatainkat minden a bank szakmába vágó művelet keresztülvitelére felajánlani.

Tekintettel arra, hogy a **Debreceni Első Takarékpénztár** f. hó 26-án tartott közgyűlésén az alaptőke felemelését és új részvények kibocsátását határozta el, szívesen hajlandók vagyunk a lehető legkedvezőbb feltételek mellett az új részvényekre kiírt befizetéseket egész összegében teljesíteni; azon esetben pedig, ha az új részvényeket átvenni nem kíváná, az elővételi jogot a legmagasabb árbán megvásárolni.

Mindezekre vonatkozólag készségesen szolgálunk további felvilágosítással s kérjük, hogy bennünket bizalommal elkeressen sziveskedjék.

Debrecen, 1905. március 27-én.

Tisztelettel

Közgazdasági Bank Részvénytársaság.**A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank**

Debrecen.

50 tag részére alkalmi egyesületet alakít**100 drb. 3⁰/₁₀ magy. jelzálog nyerem. sorsjegy**

együtttes megvásárlására oly formán, hogy a tagok

20 korona

havi részletet fizetnek be 25 hónapon át és a felszámolásakor minden résztvevő a társasági vagyon 50-ed részét kapja ki.

Az időközileg befolyt nyeremények a társaság vagyonát képezik.Évenként **3 huzás**; főnyeremények: **200,000, 100,000 és 75,000 korona.**

Jelentkezések csak fenti korlátolt számban fogadtatnak el. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt fenti intézet.

Tökéletes kutszivattyúk,

kerti-feeskendők, uthengerek, ülőpadok, asztalok, minde építkezési vasöntvények, legjobbnak elismert

Borsajtók és szőlőzúzók

minden közveitítés kizárásával, költségmentesen, helyben

első kézből, jutányosan

csakis gyártelepünkön vásárolhatók!

Gőzüzemre berendezett, legjobb munkagépekkel ellátott vas- és rézöntődenk, gépmunkáló-, kazán- és kovács

műhelyeink — egyes osztályaikban s kitűnő szakmunkások által vezetve — a mai előhaladott gépészetnek minden ágát művelik: **Esztérga- és gyaluménkák 2 m. átmérőig végeztetnek Gazdasági- és iparigépek szakszerűen olcsón javíttatnak Gőzhengerfurások — a gépek leszerelése nélkül — : ! ! vidéken is teljesíttetnek ! ! !**

Gépalkatrészek — bármely anyagból valók — helyben állíttatnak elő! Elég az ócska darabok beküldése, hogy helyettük pontosan munkált új darabok szállíttassanak.

A t. gazdaközönség e nemű szükségleteivel nincs kizárólag a fővárosra utalva, itt több figyelemmel, gyorsan és jutányosabban lesz kiszolgálva — s csak önérdéke ellen vét, ha a hazai iránti bizalmatlanságból fentiekre meggyőződést szerezni nek kívánna. — Szolgálatkész tisztelettel

Debreceni vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia végén, a hadházi utcában. — (Sürgöny és levélcím: Vasöntőde, Debrecen.)

Timároknak, Szappanosoknak
igen alkalmas nagy tölgyfaká-
dak használt de igen jó állapot-
ban olcsón eladók

BERGER HENRIK cégnél
Széchenyi utca 21 szám.

A DEBRECENI HITELBANK

Részvénytársaság

1. é. február 1-én.

megkezdte működését

**Kölcsönöket nyújt váltóra, köl-
televényekre, értékpapírokra árukra-**

Óvadékkölcsönöket ad bérloknek
és vállalkozóknak.

**Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirto-
kokra és házakra.**

a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket betéti könyvecs-
kére és folyószámlára **a legmagasabb**
**napi kamatláb melletti kamatozta-
tás véget vesz és elad mindennemű**
értékpapírt és ércpénzt, valamint
Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására **és minden a**
bankszakmába vágó ügyeletek kötésére

Üzleti helyiség Széchenyi utca

1 sz. 1 em.

Az igazgatóság.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben
föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s
nincsen oly ház melynek fala mellett a legeseké-
lyebb gondozással felnevelhető nem volna. ezenki-
vül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb.
a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb
helyet is elfoglalna az egyébrehasználható részek
ből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden
évben terem.

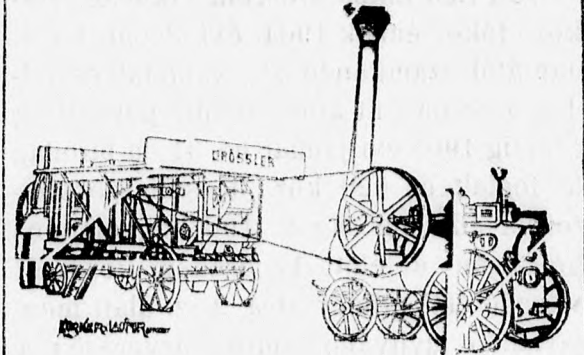
Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas
(bár mind kusza természetű), mert nagyobbbrésze
ha meg is, termést nem hoz, ezért sokan nem
érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas
fajokat ültettek, azok bőven ellájták házukat az
egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskalály és
más énsz szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fény-
nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve
küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja
Borfajú szőlőültetvények is még nagy mennyiségben
kaphatók leszállított áron. Borok családi fo-
gyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és (De-
layware)) sima ültetéshez és ebből borminta.

Ermelleki első szőlő ültetvényterep
Nagy-Kágya, Bihar-megye.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest VI. Váci körút 59

Magánjárokát, gőzmozdonyokat,
gőzcséplőket, gőzekekészleteket, jár-
ványos és kézi cséplőket, vetőgépeket,
benzin- és nyersolajmotorokat, malom-
berendezéseket és mindenféle egyéb
gazdasági gépeket szállít szolidkivitel-
ben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Arajánlattal és költségvetéssel kivá-
natra díjmentesen szolgálók **Képviselők**
kerestetnek.

Fiatall báró

ősrégi, legismertebb hazai **mágnáscsalád** ivadéka, vidéki ál-
lami tisztviselő barátom óhajtana

megnősülni.

Igényei: polgári házas nevelésű 18—20 éves hajadon, özvegy
vagy éivált asszony, 90-100.000 korona hozomány, melyből csak
30-40.000 koronára reflektálna, többi lehet ingatlan vagy más
vagyon, mely után az életjáradék a háztartáshoz használtatnék
fel. Ajánlatok, melyek csak közvetlen rokonoktól fogadhatnak
el, „Méltóságos” cím alatt (9670 sz.)

Schwarz József központi hirdetőjébe:
Budapest, Marokkai utca 4. intézendők

● Titoktartás becsületszóra biztosított. ●

Még sohasem létezett óriási választékban
feltűnő olcsó árban vásárolhatók
férfi-fiu- és gyermek-ruhák

Frank Rezső Debrecen legnagyobb
ruha áruházában

Bika szálló da mellett.

Tavaszi férfi felöltő 17 K.
Elegáns kivitelű 20-22 K.
Különlegesség különféle színben
24-28 K. és feljebb.
Viselő férfi öltöny 14 k.

Jó Cheviot öltöny 16-18 K.
Gyönyörű gangarn többféle új
divatu színben 20-26 K.
Legjobb Francia kangaruból
30-32 és feljebb.

Növendék öltöny 10 kor.
14-től 15 éves ifjak részére,
Tartós Cheviotból 12-14 K.
Ujdivatu kangaruból 18-20 K.
Gyermekek öltöny 5 K.
(3-10 évesek részére)

Tartós cheviotból 6-7 K.
Gyönyörű ujdonság 8-10
Óriási szövetraktár!
Legújabb divat szerint készül-
nek mindennemű ruhák saját
műhelyben.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.